

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 50 K Felelőre 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
 INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Kormányválság

Öklömnyi betűkkel hirdetik a zsidó lapok már napok óta a kormány bukását. Az egyik Bethlen, Ráday és Bánffy közeli lemondását jósolja meg, a másik megelégszik a Tomcsányi fejével. S természetes, hogy nem csupán személycserét kívánnak és jósolnak, hanem az egész kormányzati rendszer és irány esődjéről beszélnek. Ez a fő: az irányzat!

Szenzációs hírek jelennek meg és még szenzációsabb interjúk politikai életünk óriásaitól; Rassai, Drózdai és társaik szájából, melyek hol a nyugatmagyarországi kérdést, hol a kiviteli botrányt állítják be olyképen, hogy azok okvetlenül a kormány és rendszer bukására vezetnek.

Komoly politikai körökben azonban mit sem tudnak sem a kormány bukásáról, sem még kevésbé rendszerváltozásról. Sem az ország külpolitikai helyzetében, sem a belső politikai életben nem merült fel olyan momentum, mely megokolná tenné a liberális berkekből kiinduló válsághíreket, amelyek ilyképen nem a realitás világából valók, hanem csupán a körök jámbor óhajának, helyesebben lihegő türelmetlenségének a hü kifejezői.

Beszélnék Nagyatádnak várható lemondásáról, kiélezik a minisztériumban előfordult kiviteli visszaéléseket, ellene, az ő személye s az általa képviselt kiscgazdapárt ellen irányulónak tüntetik fel azt, ami voltaképpen nem egyéb, mint a nyomozó hatóságok törvényszabta köteletségének teljesítése. Senkinek se jut ma eszébe ez országban, hogy akár a gazdasádsadalmat, akár a kiscgazdapárt vezérért támadja és törvénybe ütköző dolgok elkövetésével vádolja. Hogy büntetendő cselekményekben részesek talán olyanok is, akik a pártnak tagjai, nem elegendő ok arra, hogy az egész pártot vádolják és támadják.

Azonban azok, akiknek minden eszük jó, amellyel a nemzeti keresztyén irányzatot gyöngíthetik, ezt az alkalmat is felhasználják arra, hogy a két kormányzó párt közé a gyűlölködésnek, a visszavonásnak és féltékenységnek magvait elszórják.

A pénzügyminiszteri szék előreláthatólag rövid időn belül gazdát cserél. Nagy koncepcióju terveit nem tudta megvalósítani Hegedüs Lóránt, aki kétségtelenül nagy szaktudást, óriási akaraterőt, végtelen szorgalmat és törelen hitet hozott magával a kormányba. Ámde terveinek felépítésében számításán kívül hagyott egy lényeges körülményt, azt t. i., hogy nálunk a nagytőke nemzetellenes kezében van; így esett meg, hogy azok, akiknek támogatására épített s akiknek segítségével elmaradhatatlanul szükséges lett volna a sikerhez, azok ellene dolgoztak s minden számítását keresztül húzták. Még nem tudni, hogy az

ország fináncpolitikájában csupán személyváltozás lesz-e, vagy pedig az egész politika alapos revízió alá kerül-e.

Az azonban bizonyos, hogy a kormány politikájának keresztyén és nemzeti

iránya nem fog változni, csak erősödhetik. Ezt hinnünk és remélnünk kell a magyarság jövője érdekében; mert csak a keresztyén erkölcsök és a nemzeti gondolat alapján lehetséges a feltámadás.

Magyar-osztrák-bajor konzervatív blokk

Bécs, szept. 21. A „Wiener Montags-Zeitung” jelenti: A magyar extrémisták, kiknek élén Friedrich áll és a szélső jobboldali bajor német nemzetiek *Psylander* ezredes vezetése alatt tárgyalásokat kezdtek egymással. A megbeszélések célja az, hogy Ausztriával

szemben egységes eljárást állapítsanak meg. Keletről és nyugatról egyszerre akarják megtámadni Ausztriát.

Ugy tervezik, hogy megszállják az országot és így konzervatív blokkot alakítanak Középeurópában. (MTI.)

Massaryk Kassán

Kassa, szept. 21. Massaryk elnök a napokban pozsonyi tartózkodása után folytatta útját a Felvidéken és Kassára érkezett. A köztársasági elnököt a pályaudvaron esch katonaság és a esch tisztikar fogadták. Az elnök magához kérte a nemzeti kisebbségek vezető férfait, akikkel hosszabb tanácskozást folytatott.

Minden vagonlakó tető alá jut

Budapest, szept. 21. A menekültek lakáshelyező akciója nagy lépésekkel halad előre. Illetékes helyen nyert információ szerint november 1-én minden vagonlakó tető alá jut.

E fogott felvidéki kommunisták

Páda, szept. 21. Ungváron egy kirándulohelyen tiltott kommunista kongresszuson ütött rajta a esch rendőrség. A meglepett kommunisták egyrésze, Zeizler Ernő volt magyar népbiztossal elmenekült. A letartóztatott kommunisták között van *Surányi Lajos* volt kassai kommunista képviselő.

A magyar-jugoszláv határ

Szeged, szept. 21. Belgrádból jelentik; Az S. H. S. királyság és Magyarország közötti határmegállapító bizottság Varasdra érkezett.

Németország képviselőt küldött a szovjethez

Moszkva, szeptember 21. (MTI) *Kalinin*, a nagyorosz központi végrehajtó-bizottság elnöke tegnap fogadta *Wiedesfeld*-et, a Német-birodalem képviselőjét, aki átnyújtotta megbízó levelét. *Wiedesfeld*et ez alkalommal kormányra nevében örömmel üdvözölte, hogy Oroszország és Németország között az érintkezés most már hivatalosan ismét teljes mértékben helyreállott.

A miniszterelnök az aktuális politikai kérdésekről

Bethlen István gróf miniszterelnök az aktuális kérdésekről a következő nyilatkozatot tette:

— Nyugatmagyarország kérdésében Ausztriával a küzdelem még nem ért véget. Reményünk van arra, hogy eredményeket fogunk elérni, különösen, ha megértést és egységet tanusítunk. A magyar kormány állásfoglalása nem jelenti azt, hogy meg akarja szegni a trianoni békeszerződés határozatait.

— Ami a pénzügyi helyzetet illeti, sajnos, nem váltak valóra azok a remények, amelyeket Hegedüs munkájához fűztünk, noha ő mindent megtett a pénzügyi helyzet javítása érdekében. A helyzet úgy alakult, hogy munkája nem járt a kellő sikerrel. A kibontakozás útját keresve egyelőre átmenetileg kénytelen lesz a kormány a jegybankhoz fordulni, hogy az államháztartáshoz szükséges pénzt megszerezze.

A visszaélésekről a következőket mondotta:

— Ezek nem politikai kérdések, hanem a tisztesség és becsület kérdései. A magyar kormány tekintet nélkül a pártok, vagy egyes érdekeltekre, a legmesszebbmenőleg teljesíteni fogja köteletségét.

Ugyancsak az aktuális politikai helyzettel foglalkozik

Friedrich temperamentumos nyilatkozata

Friedrich István az aktuális politikai helyzetről a következőket mondotta:

— Én úgy látom, nemcsak a kormány került válságos helyzetbe, hanem az egész kormányzati rendszer is. Két esztendő óta a nemzet nem kapott felülről irányítást és minden vezetés nélkül vergődik a külpolitikai hullámok, a belpolitikai evolúciók és a gazdasági krízisek között. Most aztán a földművelésügyi minisztériumban előfordult botrányok egész politikai életünkön olyan súlyos sebet ejtettek, hogy alig tudom elképzelni, hogy miként fog tudni ebből kigyógyulni. Azokat a képviselőket, akik bűnösök ebben a panamban, okvetlenül meg kell fosztani a mandátumuktól. El kell tiltani a képviselőket minden közbenjárástól, amely magánérdekű, vagy üzleti vonatkozású.

— A katasztrófába került miniszter személye bármennyire is korrekt egyénileg, ő is felelős a történetekért.

— A nemzetgyűlés élettartamát meghosszabbítani olyan bornirtság, mint aminő a pénzügyminiszter diktátorsága volt. Erről a józan magyar nép hallani sem akar. Ami a közgazdasági válságot illeti, azért távolról sem vonható kizárólag Hegedüs Lóránt felelősségre. Mindenesetre az ő felelőssége is súlyos, azonban végeredményben az egész gazdasági összeomlásért azok a felelősök, akik Hegedüst, mint diktátort egy állítólag felelősséggel bíró kormányba delegáltak.

Ezután Friedrich István megcáfolta azokat a híreket, mintha partja fuzionálna a Keresztyén Nemzeti Egyesülés Partjával.

NYUGATMAGYARORSZÁG

Osztenburg rendet tart

Sopron szept. 21. A bécsi lapok propaganda célzatu hirei, amelyek Sopronban és Nyugatmagyarországon előfordult felfordulásról szólnak, úgy a városban, mint a vidéken derűtséget keltettek, mert Sopronban, mióta Osztenburg csendőrszázalója ide bevonult, teljes nyugalom van.

A kisántant fegyverkezik

Budapest, szept. 21. A „Bécsi Magyar Ujság” prágai jelentése szerint Nyugatmagyarország megszállására vonatkozólag a cseh-szlovák hadsereg egyik magasállású tisztje a következőket mondotta:

— Nyugatmagyarország megszállásáról van szó itt, de hogy a dolgok hova fejlődnek, azt ma még tudni nagyon nehéz. Állandóan kontaktusban állunk a jugoszláv és román vezérkarral és közbelépésünk három oldalról összefogva fog történni.

— A blokádd végrehajtásánál az a szerepünk, hogy a Duna vonalát Pozsonytól Párkány-náig megszálljuk és határaink t egész Szlovákia hosszán már kész terv szerint megértsük. A határmenti vidéket kihirdetjük a statáriumot. Hasonlóképpen cselekesznek Jugoszlávia és Románia is. Ez lenne az első stádium. Hogy azután mit kell tennünk, azt talán két-három nap múlva megmondhatom.

Angol rémlátás

Páris, szept. 21. (Szikratávirat.) A „Morning Post” bécsi levelezője a nyugatmagyarországi kérdéssel a következőket írja:

A helyzet mitsem vesztett komolyságából. Ugy látszik, hogy a magyar kormány többé már nem ura a helyzetnek. Lingauer és Friedrich el vannak rá szánva, hogy tovább folytatják a küzdelmet. A felkelők, akiknek száma 10 ezerre tervezik, betörést terveznek Ausztriába.

Két heti határidő

London, szept. 21. A Reuter értesülése szerint a nagykövetség tanácsa a Magyarországhoz intézendő ultimátumot készíti elő, amely 13—14 napi határidőt ad Nyugatmagyarország kiürítésére, külföldbeni súlyos rendszabályok terhe mellett, amelyekről részleteket még eddig nem tudnak. Beavatott angol körök véleménye szerint a gazdasági blokádnak nem volna meg a kívánt hatása, azonban a csapatok küldése tekintetében eddig még nem történt döntés.

Négy képviselő összeférhetetlen

Budapest, szeptember 21. Érdekessége lesz a holnapi ülésnek az, hogy négy képviselő, nevezetesen Zeőke Antal, Gál Endre, Pokozay és Zakány Gyula ellen összeférhetetlenségi bejelentést tesznek. Gál Endre tegnap este a pártkörben bejelentette, hogy ő még a mai napon jelentkezik Piess György vizsgálóbírónál, mert önként akar vallomást tenni. A kiszagdapártban már napokkal ezelőtt felmerült az az ötlet, hogy Gál, Zeőke és Pákozdy önmaguk ellen tegyenek összeférhetetlenségi bejelentést. Ez azonban már tárgytalan.

Mr az osztrák kormány lemondásáról

Bécs, szept. 21. (MTI.) Az Abend jelenti: A parlamentben ma a belpolitikai események, a sztrájkok és a nyugatmagyarországi kérdés kedvezőtlen alakulása következtében olyan hírek terjedtek el, hogy a Schober-kormány legközelebb visszalép. Mértékadó körökben kétségbevonják ennek a hírek a helyességét.

Nagyszerbia belső betegsége

Grác, szept. 21. (MTI.) A Tagespostnak jelenti Belgrádból: Albániából érkező hírek szerint az albanok betörést terveznek Jugoszlávia területére. Az alban határon állítólag nagy csapatokat észlelnek. Ezeknek az orosz hadianyaggal felszerelt csapatoknak vezérkara orosz tisztből áll, a csapatok között azonban az egykori Wrangel hadseregbeli több montenegrói tiszt is van. A jugoszláv hadvezetőség katonai erősítéseket küldött az alban határra és minden intézkedést megtett a betörés megállítására.

Zsufolásig megteltek a cseh börtönök

Akasztfóval kormányoznak a Felvidéken

Bécs, szept. 21. A „Deutsches Volksblatt” közli Dvorcsák Győzőnek, a tót kormányzótanács elnökének Massaryk elnökhöz intézett nyílt levelét.

„A Felvidék Ön számára veszélyes zóna — írja Dvorcsák. A felvidéki nép azt hitte, hogy Csehszázához való csatlakozása által egy jobb lét hajnala fog reá köszönteni. Ehelyett a börtönökbe töltötték meg zsufolásig. Több mint száz ezer embert kényszerítettek arra, hogy elmenekülve, hazajuktól távol éljenek.

Valamennyi nagy felvidéki városban, ahol nem a benszülött polgárság, hanem a hatóságok rendeznek számukra ünnepi lakomákat, megtaláljuk az akasztfókat, amely a cseh közigazgatás művészetének ultima rációja.

— Nem kevesebb, mint 12 embert végeztek ki hazaárulásért 1921. január haváig. Ezután újabb kilenc halálos ítéletet hoztak. Újabb kilenc kivégzés vár végrehajtásra. Mindezekért Önt teszi felelőssé az ugynevezett cseh-szlovák nép!”

Levegőbe repült egy német vegyészeti gyár

Megrendült a föld - Hétszáz halott és sebesült

Berlin, szept. 21. Münchenben ma reggel fél 8 óra tájban rövid egymásutánban két erős robbanás történt, amely messzi környéken érezhető volt. A robbanás következtében megrendült a föld, amit még Heidelbergben és Ludwigshafenben is éreztek. Hivatalos helyeken a kérdésközlésekre nem adtak választ, valószínű, hogy a telefon megrongálódott.

A Wolff-iroda megállapította, hogy a robbanás a badeni anilin-gyárban történt, ahol rendkívül robbanékony, veszélyes gázokat állítanak elő. A robbanás akkor történt, amikor a munkások egyik csoportja leváltotta a másikat. Az anyagi kár oriaszi. A halottak és sebesültek száma százakra megy, eddig azonban még nem lehetett számukat pontosan megállapítani. Attól tartanak, hogy újabb robbanás lesz.

München, szept. 21. Az ide érkezett je-

lentések szerint reggel fél 9 órakor a Ludwigshafenben levő anilin-gyár az egyik kohó felrobbanása következtében a levegőbe repült. Halottak és sebesültek száma 700 körül van.

Frankfurt, szept. 21. Az oppau robbanás itt is nagy károkat okozott, amennyiben az erős légnomás nagyon sok ablakot betört. A „Frankfurter Zeitung” jelentése szerint a föld megrázkódása olyan nagy volt, hogy Opppantól két-három órajárásnyi körzetben egy ablak sem maradt épen.

Oppau csaknem teljesen rombadott. A pusztulás borzalmas. A halottak és sebesültek száma hevernek szerteszéjjel. A lakosok ezerszámra menekülnek. A „Frankfurter Zeitung” a badeni anilinyár igazgatójától azt az értesítést nyerte, hogy az oppau gyárban nem fog újabb robbanások bekövetkezni.

Esküdt Lajos tíz milliója

Budapest, szept. 21. A megvesztegetési panama ügyében tovább folytatják a kihallgatásokat. Megállapították, hogy Esküdt Lajos mintegy 10 milliót kapott a kivélt engedélyekért.

A bécsi vasutas-sztrájk

Bécs, szept. 21. A vasutas-sztrájk ma reggel is tovább tartott. Az északi és a Ferenc József-vasuton kívül valamennyi pályaudvaron szünetel a forgalom. A kormány tehetetlen a sztrájkkal szemben és már kilátásba helyezte fejenként 3000 korona inség segélyt a vasutasok részére. A sztrájkolók egyes pályaudvarokon inzultáltak a bizalmi férfiakat. Egy Novák nevű szociáldemokrata súlyosan megsebesült.

Bruck-Királyhidáig jár a vonat

Budapest, szept. 21. A MÁV. üzemeltetésének forgalmi főnökségétől vett értesülés szerint a bécsi vasutas sztrájkra való tekintet nélkül a személy- és gyorsvonatok forgalmát Bruck-Királyhidáig minden korlátozás nélkül továbbra is fenntartják. Azok az utasok, akik tovább akarnak utazni Ausztria területére, azt megtehetik autón, mert a bécsi vállalkozók autói állandóan a Bruck-Királyhidai állomáson tartózkodnak.

Zsufolt hajók Budapest és Bécs között

Bécs, szept. 21. A vasúti sztrájk első sorban a budapesti forgalmat bénította meg, mert először a keleti vasúti vonalon szüntették be a munkát. Tegnap délután 2 óra óta, amikor a budapesti expressz nem indították el, egyetlen vonat sem ment Budapest felé. Természetesen a balatoni expressz sem jár, amelyet a nyugatmagyarországi bonyodalmak miatt szüntettek be osztrák részről és így Magyarország felé megszünt minden vasúti összeköttetés.

Százakra megy azoknak a száma, akik Bécsben rekedtek és most óráról-óra tudakozódnak az Ostbahnhofon, hogy mikor megy a vonat Budapest felé. Az egyetlen forgalmi eszköz Budapest felé a hajó. Képzeltető, hogy a két hajóvállalat pénztárát mennyire ostromolják jegyekért. Azonban a Duna vízállása alacsony és csak kisebb hajók járhatnak rajta. A tegnapi és ma reggeli budapesti hajók olyan zsufoltak voltak, mint talán még sohasem. A Duna Gőzhajózási Társaság és a Magyar Folyam és Tengerhajózási Társaság bécsi kikö-

tőt megszállva tartják az utazni akarók, hogy hátha helyet találhatnak, mert a pénztáraknál már napokkal előre megváltottak minden jegyet.

Bécs, szept. 21. Ma délelőtt a vasutasok sztrájkja Bécs valamennyi pályaudvarra átterjedt. A sztrájkolók között a radikális elemek vették át a vezető szerepet és nem mennek bele a kormánynak abba a javaslatába, hogy előbb vegyék fel a munkát és utána majd tárgyalnak az egyszeri segélyek felemeléséről a szakszervezetek kívánsága értelmében.

Szaporítják a bankjegyeket

Budapest, szept. 21. A csütörtöki ülésen az eddigiek szerint Hegedüs Loránt, a távozó pénzügyminiszter szólal fel, és ismerteti azokat a körülményeket, amelyek elhatározására birták. A pénzügyi tárca betöltése felett már folynak a találgatások és kombinációk és már nevetek is emlegetnek, de ezek a kombinációk egyelőre még koraiak. Hegedüs Lorántnak rövid ideig ugyanis még helyén kell maradnia.

Az általánosságban mutatkozó pénzügyi körülményekhez illelőképpen helyen azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a bankjegy forgalmát újabb pár milliárdal szaporítsák. A szaporítást meg kívánja elsősorban az a körülmény, hogy a folyó kiadások fedezésére nem rendelkezik a kormány kellő pénzügyi szeggyel. — A kibocsátást elrendelő javaslatot Hegedüs Loránt nyújtja be a nemzetgyűlésen és ezt a törvényt meg fogja végrehajtani.

A bajor kormányválság

München, szept. 21. A bajor néppárt a pártönkivüli Pöhner müncheni rendőrfőnököt jelölte miniszterelnökké. Ezáltal a pártok eddigi koalíciója valószínűtlenné vált.

A zár alól feloldotta a földmívelésügyi miniszterium a csalánkórót és a csalántermékeket.

— A pozsonyi egyetem Pécsre. Felmerült az az eszme, hogy a pozsonyi egyetem Pécsre költözzék és magába olvassza a pécsi jogakadémiát. A pozsonyi egyetem jogi karának dékánja dr. Boróky Géza Pécsre utazott az ügy megbeszélésére. Az így létesítendő egyetemen a hallgatók létszáma 1500 lenne s mintegy 35 ezer kötetes könyvtár állana rendelkezésére.

NAPI HIREK

A jogrend-sakál

elnevezést vállalta Rassai (Rusch) Károly képviselő ur, s az erzsébetvárosi kör demokratáinak zúgó helye-lése mellett jelentette ki, hogy ő és társai igentis jogrend sakállok lesznek mindaddig, „amíg az elföldelt hullák emlékét meg nem bosszulták.” Ezzel félre nem érhető módon célzott arra a néhány kommunista és egyéb zsidóra, aki a kommün ledőrése követő első napok zürzavarainak esett áldozatul. „Meg kell bosszulni az áldozatokat” harsogta tovább a „zsidó bérenc” elnevezést is kedélyes becézésszámba vevő nagy politikus, kinek lángeszét csodálatosképen csak azóta fedezték fel a liberális körök, amióta minden eszközzel idmogatja őket. „A bosszút követeli a nemzet becsülete, de ezt követeli a nemzet érdeke is, mert nemzeti hitelhez is csak akkor juthatunk.”

Igy Rasch ur.

Csak egy kérdésünk van a tisztelt honatyához: Mért fáj jobban annyira a feje az „elföldelt hullákért”, s mért nem követel bosszút azokért a hullákért, amiket demokrat elbárdtainak szellemi vezetésével működött derék kommunistáink „elföldeletlenül” hagytak az ország ház pincéiben és a Batthyány-palota kincz kamráiban? Vagy ezeknek a keresztény mártiroknak a megbosszulását nem követeli a nemzet becsülete, vagy... talán ez az igazság... ezáltal nem lehet egy kis „nemzeti” kölcsönhöz jutni...?

Részleges tisztújítás Debrecen városánál. A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután 4 órakor ülést tartott, amelynek tárgya a szeptember 30-iki közgyűlés előkészítése volt. Az ülésen napirend előtt felszólalt Márk Endre és megismételte az év tavaszán tett indítványát a polgármesteri és tanácsnoki állások betöltésére vonatkozólag. Az indítványt a közgyűlés a tanács javaslatára tudvalevőleg levette a napirendről. Megemlítette Márk Endre, hogy a részleges tisztújításra több törvényhatóság már kért és kapott is engedélyt s hogy a tisztújítás nem jelentene újabb terhet a házipénztár számára, minthogy a helyettesített tisztviselők ugyanis élvezik az állások jövedelmeit.

Indítványozta, hogy a bizottság javasolja a közgyűlésnek, kérjen felhatalmazást a részleges tisztújításra s töltsse be a megüresedett állásokat a részleges tisztújítástól az általános tisztújításig terjedő időre. A bizottság a javaslatot elfogadta.

Kinevezés áthelyezéssel. A pénzügyminiszter Kerekes György dóhánygyári tisztot a tiszalöki állampénztárhoz II. oszt. állampénztári tisztvé nevezte ki.

Ügyvédi hírek. A debreceni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Deák Ferenc nyug. kir. járásbíró Hajduszoboszó székhelyűl az ügyvédek névjegyzékébe felvette. — Nándy Imre ügyvéd irodáját Debrecenből Nyiregyháza tette át. — A kamara dr. Gutfreund Sámuel és a néh. dr. Szép Imre debreceni ügyvédi iroda gondnoki tiszte alól felmentette és újabb gondnokul dr. Fráter Lajos debreceni ügyvédet rendelte ki.

A szinügyi bizottság ülése. A szinügyi bizottság holnap, csütörtökön délután 4 órakor ülést tart. Az ülésen az új szintársulat névsorát mutatja be Kardoss Géza igazgató a bizottságnak.

A hajdumegyei vitézi szék kapitánysága péntek délután 3 órakor ülést tart.

A városi téglagyár fejlesztése. A jog- és pénzügyi bizottság mai ülésén tárgyalta a városi tégl- és eserépgyár módosított alapszabályait, amelyek szerint a vállalatot önálló üzemmé fejlesztik teljes ipari és kereskedelmi hatáskörrel. A bizottság több módosítással elfogadta a javaslatot és kifejezést adott annak az óhajának hogy az új üzem ne a többi téglagyárnak támasszon versenyt, hanem olyan tégl- és eserépféléket gyártson, amelyeket most Debrecenben nem gyártanak s amelyeknek ideszállításra tetemesen megdrágítja az építkezést.

Gyenge a tengeri és burgonyatermés. Budapestről jelentik: A nagy szárazság miatt a tengeri, burgonya, káposzta és a bab az idén rossz termést ad, még a Dunántul is, ahol pedig eddig türethetőnek ígérkezett. Vanak vidékek, ahol katasztrális holdanként a tengeritermés nem lesz több négy mássánál. A Tiszántul legtöbb vármegyéjében a tengeri átlagos termés 2—2 és fél métermázsá. Hivatalos becslés szerint az idei tengeritermés 6 és fél millió métermázsával kevesebb, mint a tavalyi, tehát annak fele. A burgonya nagyon megszenvedte az óriási szárazságot. Hozama csaknem 9 millió métermázsával kevesebb, mint a tavalyi.

Nyitlta lesz a budapest—ferencvárosi sertésvásár. A hivatalos lap mai száma közli a földmivélésügyi miniszter rendeletét, mellyel a budapest—ferencvárosi sertésvásár zárt jellegét ez évi október 1-től kezdődőleg megszünteti.

Megtisztítják a Maros torkolatát. A Tisza rendezésével kapcsolatban a kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy a Maros torkolatát is megtisztíttatja a hajózásra veszélyes zátonyoktól.

Fa- és szénkereskedők figyelmébe! A Magyarországi Faértékesítő hivatal megbízásból értesítetnek a fa- és szénkereskedők, hogy a negyedéves jelentésekhez szükséges „Forgalmi jegyzék” és „Bijelentő lap” nyomtatványokat a városi számvevőségél a 10 számú szobában díjtalanul átvehetik. *Városi számvevőség.*

A városi hajduk és tüzoltók téli ruhája. A város versenytárgyalást hirdetett a tüzoltók, hajduk, kocsisok és egyéb egyenruhás városi alkalmazottak részére szükséges 219 téli ruházat szállítására. A tegnap megtartott tanácsülésen a ruházat szállításával az Iparosok Országos Szövetkezetét bízták meg, amely 713,335 koronáért vállalja a szállítást, tehát ugyanolyan anyag mellett 122,861 koronával olcsóbban a debreceni iparosok 836,196 koronás ajánlatával szemben. Ugyancsak az Iparosok Országos Szövetkezetét bízták meg a csizmak szállításával is. A csizmak ára páronként 1950 korona. A szövetkezet ajánlata ugyan nem olcsóbb, mint a debreceni iparosoké, de az ajánlott anyag állítólag jobb.

A pécsi szén ára. Az Országos Molnár-egyesület beadvánnyal fordult a kormányhoz, amelyben a pécsi bányák által termelt szén aránytalanul magas árának lessállítását kéri.

A hagyma szabadforgalma. A makói hagymakertészek felirattal fordultak a földmivélésügyi miniszterhez, amelyben kéri, hogy a hagyma szabad forgalmát állítsa vissza.

Műszaki tanácsnoki állást létesít a város. A közigazgatási bizottság Márk Endre, Kú Béla dr és Puskás Kálmán bizottsági tagokat küldte ki a műszaki ügyek közigazgatási adminisztrációja egyszerűsítése kérdésének tanulmányozására. A bizottság azt a javaslatot tette, hogy a műszaki ügyeket — tekintet nélkül arra, hogy azok mely ügyosztályhoz tartoznak —, ezután a városi főmérnök referálja. A városi tanács Jármy Béla, Puskás Kálmán és Kondor Kálmánból álló bizottságot küldött ki a kérdés újabb tanulmányozására és ez a bizottság az első bizottság által ajánlott megoldást azzal bővítette ki, hogy a városi főmérnökre csak ideiglenesen bízzák a műszaki ügyeket, amíg egy műszaki tanácsnoki állás létesítésére alkalom nyílik. A jog- és pénzügyi bizottság mai ülésén — azzal a megállapítással, hogy az új ideiglenes állapot a réginél is rosszabb lenne —, elhatározta, hogy ajánlja a közgyűlésnek, miszerint a szervezeti szabályrendelet átdolgozásánál vegye programmba a műszaki tanácsnoki állás szervezését is.

Magyar—jugoszláv csomagforgalom. Belgrádból jelentik: Az SHS. királyság és Magyarország meg egyezése alapján a posta- és csomagforgalomnak szeptember 1-én kellett volna megindulnia. Magyarországból érkeztek is csomagok, de az SHS. királyságból tekintettel arra, hogy a vámtarifát nem készítették el idejére, a csomagok szállítása és a távirforgalom felvétele késedelmet szenvedett. Mivel az utasítás a tarifát lázatra vonatkozólag megérkezett, most már a csomagok szállítása késedelmet szenvedni nem fog.

Vámszedési jogot kér a város a Petőfi téren. A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy javaslatot tesz a közgyűlésnek, miszerint a kereskedelmi minisztertől kérjen felhatalmazást a vámszedési jognak a nyirbátori helyi vasut Petőfi téri állomásán való gyakorlására is.

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei: Felkérjük a testületi megbízottakat, hogy az általuk kiosztott burgonyával sziveskedjenek Vár-utcai kedvezményes elosztó helyünkön elszámolni. A legközelebbi burgonyakiosztás idejét hírlapilag fogjuk közölni.

Önmagát dicséri az ujonnan berendezett Albert Belvárosi Eutermének kitünő házi magyar konyhája, gazdag választékú villás reggelije. Állandó ételezők felvételének, tisztviselőknek és kereskedelmi alkalmazottaknak nagy árendemény. *Városház-utca 4. szám.*

Szüreti mulatság a Royalban e hó 25-én, vasárnap.

SPORT.

Tanácsülés a kerületnél. A tegnapi ülésen a már emlygösse vált személyi ügyek kerültek tárgyalásra. A kerületi tanácsnak drága idejét olyan ügyekkel lefoglani, amik a bizottságok hatáskörébe tartoznak, nem volna szabad. Ha valakinek panaszja van, éljen azzal a fegyelmi bizottságnál s az odatarozzó ügyeket utalják oda, ne pedig az elnökség és tanács elé. Több produktív munkát kérünk! Ehelyett inkább a balesetbiztosítást beszélték volna meg bővebben, jobban, több hasznát látta volna a sport. Fél 9 órakor kezdte meg Kády ker. kapitány a miskolci mérkőzésről szóló beszámolóját, mely a játékosnak ottani méltó szerepléséről szólt. Hogy nem kapunk ki jobban, ilyen nehéz körülmények között, az igazán a fiuk óriási önfeláldozó készségen s lelkesedésén mulott. A nem megfelelő fogadtatás őszinte kinyilatkoztatásáért Vértés alelnököt illeti a dicséret. Dr. Payer Dezsőt fegyelmi előadónak sikerült megnyerni s így Hajdu Dezső is ideiglenesen szavazó bizottsági tag lett.

Trial mérkőzés. Tegnap délután volt a kiválasztandó két csapat közötti tréning mérkőzés, hol az A csapat a B csapat felett 1:0 győzelmet aratott. A két csapatot Csüdör tréner dirigálta s így hasznos munkát végeztek. A következő mérkőzést jövő szerdán tartja a két csapat, melynek eredményeként fogja a bizottság a válogatást megejteni.

Fegyelmi határozat. A tegnapi fegyelmi bizottság a vasárnap kiállított két játékos, ugymint Friedl DKASE és Zöld J DVSC tagokat 1 hónapra a mérkőzésekről letiltotta.

Megalakult a szlovenszko labdarúgó szövetség ruszinkoi kerülete, melybe a Ungvári MTE, UTK, UAC, Makkabea, MSE, CsSK. Mindjárt első ünnepélyes alkalommal elhatározták, hogy az Oroszországban szülőd foglyaik éhségének enyhítésére körmérkőzést rendeznek. Megválasztották elnöknek dr. Mandel Mór UMTE, alelnök Székely Pál UTK, előadó Ruják Endre UAC. Érdekes megemlíteni, hogy a nálunk járt UAC leakarta mondani a bajnokságban való részvételt, mert az UTK-t az I ligába osztották be, s őt nem. A szövetség meghonosította a megbízottak kiküldetését a versenyekre, kinek joga van a pályatulajdonosnak s reedezéségnék rendfentartásra utasítást adni.

GERŐ ruha árjegyzéke:

Férfi öltöny és felöltők	K 2400-tól feljebb
Fiu öltöny és felöltők	K 1600-tól feljebb
Gyermek öltöny és kabátok	K 670-tól feljebb

Rövid téli kabát, szörme és bőrbekecsék nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók

Gerő Ernőnél Debrecen
Piac-utca 69. (Megyeházzal szemben.)

berendezéseket szak-szerűen készít:

Villamos Nánassy Bajos
Péterfia-utca 37. sz.

DEBRECENI Kalapgyár
SZELLÉS KÖSA

Női és férfi kalap megrendések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek
Piac-u. 63. sz.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Péntek (23-án) „Mi falunk” népszínmű.
Szombat (24-én) „Offenbach” operett.
Vasárnap (25-én) d. u. „Mi falunk” népszínmű.
Vasárnap (25-én) „Romeo és Julia”.
Hétfőn (26-án) „Offenbach.”
Kedden (27-én) „Offenbach.”

Színházak és mozgószínházak közleményei:
Csütörtökön kerül ismét színre a bpesti Vígyszínház kedves és kacagtató darabja **A legszebb kaland.** Heltay és Mátray humora, Rubinyi, László, Lux Erzsébet, Szabó Irma és Lukács Julia nagyszerű játéka egész este nevetést a közönséget. Jegyet már előre lehet váltani.

Li-Hang a kegyetlen ma utoljára! Egész Li-Hang lán van a városban! Mindenki, aki látta, Li-Hangról beszél. Mindenki Li-Hangot akarja még látni! Li-Hangot még csak ma láthatja az Urániában! Li-Hangot csak úgy láthatja meg, ha jegyét d. e. váltja meg 10-12-ig! Délután és este nagy tolongás van!

A Mesék szigete című 7 felvonásos amerikai látványosságot hétfőn pénteken mutatja be az Uránia 7 és 9 órakor! Rendes helyárakkal, Szombaton d. u. 5-től 7-ig félhelyárakkal! 7 és 9-től rendes helyárakkal! A főszerepet a bájos szépségi Louise Lovely játssza, ki az Uránia törzs és új publikumát egy csapásra meghódította a Fehér dáma c. amerikai filmben.

Az Uránia műsora dominál és Li-Hang győz!

Törvénykezés

A bíróság rágalmazói

Az apró törvényszéki esetek hosszú sorát, amely formáiban és szereplőiben napról-napra változatlan egyhangusággal folyik a törvényszéken, ma két nevetnivalóan érdekes bűnpör szakitotta meg. Az az bűnpöröske inkább: két ártatlan eset, amelyekben a vádlottak egy-egy elszólás miatt keveredtek bajba és kerültek a törvényszék elé. Egyiküknek sem lett nagyobb baja, kis büntetés és egy kevés íjedség árán könnyen megszűnt az elszólás következményeit.

Marjay Gáborné hajduböszörményi asszony ez év február havában az ügyészség vádirata szerint azzal rágalmazta meg a hajduböszörményi járásbíróságot, hogy a bíróság nem méri lelkiismeretesen az igazságot: nincs igazság a járásbíróságon. Marjainé akkor mint alperes állott a járásbíróság előtt valami események veszekedés miatt, ami közte és Szalóki Márton nevű szomszédja között folyt le. A bíróság Szalóki Mártonnak ítélte az esküt, ami szerfelett elkeserítette Marjainét. Nem is tudta tartóztatni magát: közbekialtott, amikor Szalóki esküt tett:

— No csak esküdjik! Tudom, hogy ugy sincs itt igazság!

Ma a törvényszéki főtárgyaláson tagadta, hogy ezt mondta volna.

— Mondtam valamit, kérem alázattal, — vallotta — de nem ezt. Hogy is mondtam volna ilyet a bíróságra.

A tanúk azonban ellene vallottak, mire azzal védekezett, hogy nem a bíróságra értette. „Istenem, de hogy is a bíróságra! Szabó Márton uramra, akinek a szájában, most is mondom, hogy nem volt igazság.”

A törvényszék rágalmazás vétsége miatt 8 napi fogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte Marjainét, aki egészen meg volt elégedve az ítélettel.

— Nem fellebbez? — kérdezte az elnök.

— Dehogyan fellebbezek, kérem szépen nagyságos ur — felelte. Nem vagyok én olyan rosszfajta. Ha vétkeztem, megbűnhődök én.

A második pörben Wacha Róbert kelme-festő és vegytisztító gyáros került a törvényszék elé. Ő is a bíróságot sértette meg, ha nem is épen szemtől szembe, mint Marjainé.

A múlt év februárjában Rózner Imre végrehajtó Wachának egy zsidó kereskedővel folytatott pöre folyamánaként végrehajtást fogantatosított nála. Wachat már az is elkeserítette, hogy elvesztette pörét, az pedig végkép dühbe hozta, hogy még végre is hajtattja. Eleinte nem akarta engedni, hogy foglaljanak, később azonban meggondolta a dolgot és szabadkezet engedett a végrehajtónak. Közben azonban kitért beléle a keserűség:

— Az Isten akármit csináljon velük, valahány bíró van a világon, az is mind összejátszik a zsidókkal.

Wacha Róbert a mai főtárgyaláson azzal védekezett, hogy felindultságában nem tudta, hogy mit mond a törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével 1000 korona fő- és 200 korona mellékbüntetésre ítélte. Wacha az ítéletben megnyugodott.

§ Férjgyilkossággal vádolt asszony. Sipos Mihály gazdalkodót az oláh megszállás utolsó heteiben, 1920. február 19-ének éjjelén öndódi tanyáján ismeretlen körülmények között meggyilkolták. A csendőrség erős gyanúokok alapján később letartóztatta a meggyilkolt gazda feleségét, akinek bűnperét ma tárgyalta a debreceni kir. törvényszék Bényei Gyula elnöklelte alatt működő tanácsa.

A főtárgyaláson Siposné, aki a vádirat szerint **fejével ütötte agyon férjét**, előadta, hogy a gyilkosság éjjelén 3 oláh katona zörgötte fel őket. Sipos, aki az erőszakos oláh rekvirálások alkalmával mindig bátran ellenszegült a rablóknak, fejét ragadott s ugy fogadta a katonákat, akik előbb szalonját követelték, később pedig a háznál található összes pénzt, mintegy 600 koronát is magukhoz

vették. Mikor még ennél is többet követeltek, Sipos tagadó választ adott s ezen az oláhok annyira feldühödtek, hogy belevágták az ágyba s agyonverték.

Elnök több mozzanatra vonatkozólag vádlott elé tárta a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, mely a főtárgyaláson általa előadottakkal ellentézik, Siposné azonban ennek ellenére is alhatatosan ártatlannak mondotta magát.

Fehér Lajos tanu kihallgatása után, kinek vallomása vádlóttra nézve terhelő volt, a bíróság tanácskozássra vonult vissza és elhatározta, hogy a bizonyítás kiegészítése céljából a tárgyalást elnapolja és az iratokat az ötös tanácsához teszi át további eljárás végett.

A tőzsde

Értékpapírtőzsde szept. 21. (MTI.) Berlin 537, Holland 183.— Newyork 581, London 2160, Páris 4152, Milánó 2422 Brüsszel 4080, Koppenhága 102.—, Prága 685—, Budapest 92 1/2, Zágráb 260, Bukarest 550, Varsó 13, Bécs 0'52, Osztrák lebeléyeg 35.

Budapesti sárlat szept. 21. (MTI.) Magyar hitel 1850 Osztrák hitel 720, Angol-Magyar bank 7.70, Leszámit bank 745, Magyar-Olasz bank 808, Jelz hitelbank 240. Keresk. bank 7750, Pesti hazai első 21720, Borsodmiskolci 43.00

Valuták. Napoleon 2020—50, Angol font 1640—1670, Dollár 640—50, Francia frank 4425—925, Márka 620—640, Lira 2600—2650, Osztrák kor. 40 1/4—41 1/4, Rubel 40'25—41 fél, Lei 655—675, Sokol 750—70, Svájci frank 9400—9500 Korona dinár 844—860, Frank dinár 840—845, Lengyel marka 16—17.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsódrágábban **Vász Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. II.

Apró hirdetések.

Közlistviselőik

étkezédeje
(Cegéd-utca 11. szám) keres egy szakácsnőt, e y kézi asszonyt és egy he- telet folyó évi október hó 1-ére. Az étkezde vezető- sége lehetőleg menekül- teket óhajt alkalmazni. — Csak feltétlen megbízható egyének jelentkezzenek naponta délután 1 és fél 3 óra között az étkezde helyiségében bezárólag folyó hó 28 ig.

Forgács István
művés
szobrász

Debreceni Gazdák

Bankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Kölcso- nököt folyósít házakra, földekre és értékpapirokra Betéteket elfogad, a befé- tek után kamatot ad. Értékpapirokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megör- zés céljából és bérbe ad (safe deposit) páncélreke- szeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ága- zatával foglalkozik. Felek- nek minden pénzügyi mű- veletnél rendelkezésre áll.

Molyvár ellen
szörme és tollruhák megörzö- sését a legnagyobb biztonságban beraktároz KOVÁRY és ALT- MANN Piac-utca 42.

Perfekt gépirónó, aki „Adler” géppel töké- letesen tud bánni, felvé- teik a Magyar Távirati Irodában, Kossuth-u. 21.

Bélyegzőgyár
és vésőin ézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Rikkancsok
felvétetek fix fizetés- sel és jutalékkal a kiadónvatalunkban

ELADO
Bethlen-utca 64. számú csa- ládi u. l ház. BEKÖLTÖZHETŐ.
Érkekehetni: Csapó-utca 74.

A székelyhídi járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény

Biharvármegyében a székelyhídi járáshoz tartozó Bagamér nagyköz- ségben ujonnan rendszeresített segéd jegyzői állásra pályázatot hirdetek, és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy tör- vényben előírt képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat és megbízhatósá- gukat igazoló okmányokkal felszer- elt pályázati kérvényüket hozzám, folyó évi szeptember hó 30-áig, any- nyival is inkább adjak be, mert az elkéssetten beadott vagy a kellően fel nem szerelt pályázati kérvénye- ket figyelembe venni nem fogom. Ezen segédjegyzői állás javadal- mazása.

1. 1400 kor. törzsfizetés.
2. 1000 kor. lakbér.
3. A törvényben megállapított há- borus, drágasági segéyek és családi pótlék.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Nagyléta, 1921 szept. 16.
Dr POYNÁR ERNŐ
főszolgabíró.

ÓCSKA
STEINER, Eötvös-u. 110.

Rühkenőcs, Kreolin, Kénvirág, Káliszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek
„Radikal” patkányirtó szerstb.
Telefon 14-80.
legolcsóbban szerezhetők be
Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz. Telefon 14-80

Kismarja község előljárósága.
187—1921.

Felhívás

A kismarjai Berettyóhid javitá- sára vonatkozó ajánlatok beküldési határideje 1921. október 15-ig meg- hosszabbíthatik.

Kismarja, 1921 szept. 20.
FODOR GYULA
főjegyző.

Gazdasági VAS ARUK, takarékh- onyhák és lemez edények beszeresethetők:
TELEFON: 6—20
Bakos István Egy tanuló felvétetik.
vas-kereskedésében.

ARANYÉRT, EZÜSTÉRT
budapesti magas árakat fizetek
Kramer Simonffy
utca 17.

Bervágás keretfűrészszel
Hordódugók
ahác/fadeszkák
kocsi- és kerék- gyártáshoz 5 6 cm. vastagságban
Debreceni Gőzfűrés
és faárugyár r.-t.-nál
Sziv-utca 31. sz. alatt